

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTULŪ
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 13.

Bistrița, 1/13 Iulie 1894.

Anul IV.

Un poet din școlile Blașului.

— Urmare —

D-la V. B. Muntenescu nu a început a se da în dreptu, ba de unu șir de ani vedem mereu, cum și-a încordata lira într-a adevărului doioasă-elegică și chiar națională. Trebuie că a fostă și este ceva în densulă, ce nu l-a lăsată în pace și trebuie că sufletul său a pricepută, că pre acestă pământu: „Haud ulla pretiosior hominibus omnibus possessio, arte!“ Și a rămasă fidelă lirei sale, și nu s'a despărțitu de ea și pôte că lira i-a fostă mângâierea cea mai bună, cum cântă și un poet italianu:

„Siccome s'ama una fedele amica
„Che mite nei desir, ferma ne'guai,
„Della sorte non teme ira nemica
„O mia cetra, t'amai.“
„E tu mi respondevi eco fedele,
„Agli impeti diversi dell'affetto,
„Interpreter or di gioie, or di querele
„Che mi rompean dal petto.“¹⁾

Tôte trecu ca să se ducă și să ducă se nu mai vină, numai singură arta și vîrtutea nu se mai ducă din lume! Er poesia este ramul cel mai înflorit și cel mai fărâncător din divina artă; ea este: — „Bella figlia del sole.“²⁾

*

Nu avem pretensiunea, ca să facem critică deocamdată acestui poet — din causă, că poeziile sale sunt prea împrăsciate în mai multe Reviste, — critică competentă și imparțială se pôte face numai editându-se toate în o broșură.

Scopul ne este mai mult a face o recenziune, în câteva trăsuri generale, ca să arătăm spiritul și colora poetică a poeziilor sale.

¹⁾ „La mia Cetra“ di Iacopo Crescini.

²⁾ „La Poesia“ Ode di Agostino Cagnoli.

I.

Spiritul poeziilor D-lui Muntenescu este intru tôte plin de tablouri și idile fărâncătoare din câmpul și din lumea juneței unui om, ce are mereu a face cu sôrtea. S'ar pără, că este unu spirit prea moros, plin de chin și desgust și în fine unu eflus alu lunei efemere și înșelătoare, carea adecă își arată munți de aură, flori din raiu, er în urmă, apropiindu-te se le desmerdi — tôte se vescelesc. — Dar acestu spirit, înfășățat și intrupat în o astfelu de colore, nu este, decâtă pretensiunea orî cărei arte și în deosebi a poeziei. Ori ce artă, trebuie să culmineze în sêmțământul artistic și ea trebuie să exprime numai adevărul frumosului, fiă acela adevărul bucuriei său a întristării, alu amorului său alu uritului.

Cu unu cuvânt ea trebuie să exprime obiectele câtă de viu, ca acestea să ne pôtă impresiona sufletul nostru. Ceea ce nu mîpresionază sufletul omenesc, este unu tablou orb, o iconă mută. — Ori care poetu, fie elegic, fie amoros, național sau satiric, elu trebuie să exprime și să depingă sîmțămintele elegice, amorose, naționale ori satirice în o așa măsură, ca să întrcă ori ce exprimare profană a acelor sîmțăminte! . . . Dorerea, amorul, gluma și naționalismul altcum trebuie să se reprezinte în concepțiunea poetică, decâtă în concepțiunea unui prosaist. Acestora legi, în mare parte a urmatu poetul Muntenescu:

„Păserică te-ai rogă,
„Să încefi cu cânteca,
„Căci cum vedu eu dorul tău,
„Prea multu sêmănă cu-alu meu;
„Și mi-i duce la păcatu
„De moi pune la cântatu

„Și de-oia prinde eu a plânge
„Sină o fi, ce nu s'a frânge.“¹⁾

Din multe poezii a D-lui Muntenescu se poate vedea tipul sorței falace și ală lumii efemere; -- se miră lectorul, ce a potut întră atâta munci inima acestui poetă, ce a potut să contribuie atâta de multă, ca densusul în unu modă așa de viu să ne scie înduioșă, să ne scie reprezintă panorama unei vieți cu farmecile și idilele sale seducătoare și apoi după ore care timp, totul se fia o nopte și ună visă trecătoriu.

Și totuși:

„Was viele singen und sagen
„Das müssen wir eben ertragen;
„Ihr Guten, Grossen und Kleinen
„Ihr singt euch müde und matt;
„Und singt doch keiner
„Als was er zu sagen hat.“²⁾

A cântat și a ăisă și D-lă Muntenescu, acea ce a avut de ăisă și cântat:

„Dragi frumșei, ce-n alte ăile, cu-ală vosta farmecă
fără nume

„Mă poteți se mă totă duceți pân'lo margine de lume,
„Astăđi trecă țăr'se bagă sémă printre voi cu pași grăbiți,
„Ca și undă visătoare printre țermuri 'nverđiți.“

„Ađi natura 'ntrégă-mi finde a ei farmecă și plăcere
„Munții, văile și codrii, dulce-ăbetă a mea vedere;
„Lumea mi-e nemărginită și perdută în ală ei crângu:
„Nu sciu cum, așa-mi vine să-mi sfărnu sinulă și se
plângă!“

„Atunci, dec-ună rađă din lună ore cum se-nfurișă
„Preste sânta Mănăstire și-n ferestră-mi se uita,
„Ca ună pruncă naivă adese eu săriam din așcernută
„Și sburdalnică și ferice alergamă, ca să-lă sărută.“

Totă în acéstă poesiă ne spune poetulă, pentru ce farmecile lumii pentru elă nu mai au valóre.

„In viétă nici ună farmecă nu-ți mai pare prețuită:
„Decă sortea te desparte de-o ființă, ce-ai iubită.“³⁾

Intră adevără amorulă și iubirea castă suntă pre pământă nescari afecte sublime și neînțelese ale sufletului omenescă. Toți artiștii și toți poeții au avut idealele loră de iubire și amoră, căci cum ar și fi cineva poetă, nefiindă impresionată în sufletulă său de ideea frumosului: — ér ideea frumosului ce poate fi alta, decâtă chiar idealulă și tipulă unui amoră dulce și sublimă? — Chiar marele Dante se exprimă la începutulă unei frumoșe Canzonette, pre care compositorulă Cassella o puse pre note:

„Amor che nella mente mi ragiona,“ și apoi:

„Comincio egli allor si dolcemente,
„Che la dolcezza ancor dentro mi suona“⁴⁾

Mulți susțină și poate cu dreptă cuvântă, că amorulă nu are a face cu națiunea, cu țera, cu sciința, cu arta. Amorulă și iubirea unei ființe este concentrată numai în sufletulă acelei ființe, elă este in-să-și ființa. Deci dară ună amoră, neinventată prin nici o artă, prin nici o sciință, este odorulă celă mai plăcută ală sufletului omenescă, și decă perđi pre acestă odoră, nu poți decâtă se-ți deplângi sortea. Moliere, încă e de acéstă părere, când ăice: O muiere, care se ocupă cu facerea de opuri, face ună lucru de prisosă: O muiere-trebuie să scie a se rogă, a cöse și tórce și a iubi.

„Et femme, qui compose, en sçait plus qui-il ne faut.“

„Et c'est asses pour elle, à vous en bien parler
„De sçavoir prier Dieu, m'aimer, coudre et filer!“

De vei ceti ori câte poezii, mai cu sémă la indiviđi începători, toți acesti indiviđi suntă ocupați și conduși de aceste idei. Toți se plângă de atâta dorere, ce există în amoră, toți suspină și-și deplângă ăilele loră de demulta, ferice prin relațiunile și simpatiile amorose cu vre-o ăină pământénă. Toți se blastemă, că pentru ce mai trăiesc, și în fine sërmanii de ei ară vré să moră. Acestă necasă și așa ăicându acestă caracteră poetică nu este nou în literatura poetică de ađi și prin urmare nici în poeziile D-lui Muntenescu, precum nu este nou nici în literatura poetică modernă ale altoră națiuni.

Atâta de frumosă și viu, atâta de elegică și romantică, abia se poate susține să fia capabilă unii și alții a isbui în estă modă de poesiă ca D-lă Muntenescu, totă în colóreă celei de mai susă:

„Amoră, amoră, ce ești ună lungă

„Prilejă pentru dorere,

„De ce înmoi și inimă și doră și sufletă

„Ce gustă a ta plăcere?

„Și când vedă lira-mi părăsită

„Și fără nici o strună

„S-aprinde'n sinulă meu și inimă și doră și sufletă:

„De-o patimă nebună.

„Nebună, o apucă și-o facă să cante,

„Ca-n dulce-mi tinereță,

„Și lacrimile începă atunci cu dragă se-mi curgă

„Pre tinera mea față“.²⁾

Séu:

„Și ce-mi rămase-n urmă, decâtă să plângă mereu:

„O dulce suvenire, ună visă din traiulă meu“³⁾

Și érasi:

„Și eu plângă copilăria, ce se perde-n veciniciă

„Plângă ună visă de fericire, timpulă celă dumneđescă:

„Vai natura-n primăveră, ér va ride-n veselă

„Dar eu sciu că nici odată n'o să mai întinerescă.“⁴⁾

1) Amiculă Familiei N. 15. a. 1882.

2) Goethe: „Sprüche in Reimen.“

3) „Am. fam.“. a. 1882. p. 87.

4) „Purgatorio“. C. II. v. 112.

1) „Oeuvres de Moliere“: L'ecole des femmes. act. I.

2) Am. fam. 1884 p. 45.

3) Am. fam. 1880 p. 165.

4) Am. fam. 1880 p. 70.

Ei, dar visurile tinerețelor, plăcerile juvenile, amorul dragu, nu se pot uita, și poetula se năcăjește foarte pentru acésta:

„Plăceri frumoșe din trecută,
„Ce-adêncu v-ați lăsată urma;
„ De ce nu potu se vè mai uita,
„Că sum bătrână acuma?
„Și de-ași vré se vè esilă
„Din sinu-mi și din minte,
„Mê-n nebuniți — sum unu copilă
„Zêludă ca mai nainte!¹⁾

„Lăsați-mé se më mai perdă pre pașii mei din lume,
„Sé më mai ducă odată pre acelea sânte urme“.²⁾

Aci poetulu își plânge juneța și trecutulă său frumosă din copilăria. Dar tôte suntă frumoșe pentru omă și tôte suntă fărmeătore, și toemai pentru aceea ce e frumosă trece așa iute, precum trece adecă juneța, copilăria și fericirea:

„Kurz ist das Leben, und kürzer die Jugend,
„Am kürzesten aber sind die Momente des Glücks,
„Die das Schicksal gönnt zu geniessen“³⁾

Totă de acésta colóre, vomă cită la acestă locă câteva părți din frumoșă și idilică: „Pre cornulă vetrei:“

„Periți năluciri frumoșe, dóră numai nu mi-ți face
„Se më credă în međula verei!

Totă ce-n astă vreme-mi place

„E sé ședă pre cornulă vetrei, sé privescă afundă în pară
„Și sé-o védă cum pălpăesce și s'aruncă dreptă afară,
„Și ascunsă în ună părete greurușiu-ală meu tovarășu
„Mai descéptă-mé din visuri, și de 'ncetă 'ncepe érași
„Și-n alui cântă melancolică gândurile mă'm presóră,
„Suvenirile prunciei câte una-n giuru-mi sbóră:
„Când la sinulă scumpă ală mamei infocata mea credință
„Mi-a promisă ceriulă cu stele, țile fără de dorință
„Și mi-a 'ntinsă sé béu pocalulă amarei desamăgire,
„Cădeți fulgișori de néuă!

Un'êști dulce fericire

„Te-am cătată o vieță-ntregă în petreceri sgomotóse,

¹⁾ Am. fam. 1887 p. 12.

²⁾ Am. fam. 1887. p. 239.

³⁾ Hamerling: „der König von Sion“, epische Dichtung in 10 Gesängen p. 225.

„In coliba solitară, în palatele pompóse,
„Și-ai fugitu în veci de mine, făr ca baremi unu momentă
„Sé te întâlneșcă vre-odată — sé te gustă pre-acestă
pămêntă
„Fericitū e, celu ce singuru în căsuța s'a viséză:
„Cădeți fulgișori de néuă.

Lampa fumegă pre mésză

Lampa-mi fumegă, se stinge

„Pre câmpia întristată fără milă ceriulă ninge“!¹⁾

S'ar păré că nici ună omă nu are atăta de lucru cu sórtea ca poetulă: ci, poetulă pentru aceea, e și în stare mai multă dóră ca toți sé se certe cu dênșă, — sé se dispute și se o ié la dare de sémă. Dar lasă, că și sórtea este cerbicósă, chiar pentru aceea ea stă totă de capă cu bietulă fiu ală museloră:

„Mé întrebă pre a mea buză:

„ — Cânteculă de ce s'a stinsă?

„Oră sé póte-atătu de iute,

„Sé më lasă de sórte-'nvinsă“.²⁾

Sufletulă poetului învinsă de sórte, ca sé se mai mulcoméșcă, începe a cântă și a plânge. În genere poeții suntă fi vitregi a sorții séu mai bine a nrșitei. Dar întorcêndă fóia admitemă, că sufletulă poeților, fiindă ună sufletă mare, poșteșce póte mai multă, vre mai multă, doreșce mai multă decâtă sufletulă altoră moritoră; și până când Eulă unui omă de rêndă e îndestulitū cu lumea așa pre cum este și se represintă, până atunci Eulă unui poetă vrea o lume, nu așa precum este, ci precum ea sé represintă în fantasia și sufletulă lui. De unde oră ce geniū poetică, îndată ce se pune în scenă, conjură lume, ființe, timpă și ursita — îndată strigă contra sorții.

„Der Menschensohn, der schicksalslos sich glaubt,

„Ihn blickt der Genius der Menschheit schon

„Mit leidigen Augen an — — — — —“³⁾

S.

¹⁾ Am. fam. 1884. p. 9.

²⁾ Am. fam. 1884 p. 226.

³⁾ Hamerling: „Ahasver in Rom“. Eine Dichtung in 6 Ges.

(Va urmă.)

Domnișórei L.

Sé-ți spună, că ești, copilă, frumoșă ca o țină
„Cu chipulă tēu mai gingașă ca visulă de amoră,
„Că ești o blândă rađă din candidă lumină
„De sóre, ce pētrunde lucindă de după noră?

Sé-ți spună, că-ți e ființa ună ângeră plină de farmecă
„Cu fruntea ta senină, cu ochi pētrunđitoră,
„Că cu a loră privire atragă și totulă farmecă
„Cum farmecă o flóre în reversatū de doră?

Sé-ți preamărescă au dóră a ta vóce sonoră
Când cântă atătū de dulce în melodiă ceresă,
Séu sé-ți vorbescă de grațăr, ce dulce te'ncunjóră
Cu cari supui pre oră-ce ființe omenesă?

O! nu! aceste'stă lucruri, ce tu le scită prea bine.
I-ți spună aceste crini, ce crescă pre verđă câmpă,
Și rosele plăpânde cu farmece dulci pline,
Pre cari le-ntrecă în nură la ele, când tu vi.

*Admiră a ta frumsețā și rașii de lumină,
Ce lină vibrăză sēra, când luna-i susū pe cerū,
Iar tu petreci tăcută în mândra ta grădină
Și câte-o sērutare blândū florile î-ți cerū.*

*Aminte însē-ți adă, că nu-i în largă lume
Amicū, ca cel-ce 'n tēmpulū trecutū l'ai cunoscutū!
Oh! n'a sunatū mai dulce atrăgătorū-ți nume
Ca de pre buza celui, ce 'n tine s'a 'ncreșutū.*

*Aminte-ți adă încă, că nu e mai fidelă
Iubire, ca acelui, ce-odată te-a iubitū!
Așa cu simțeminte curate, jună belă,
Sub sōre se-ți vorbescă omū n'ai mai aușitū.*

Onițū.

Jurământul Leoniei.

Romanū de Percy Golding.

Traducere de G. C. Bărnulescu.

(Urmare)

XIX.

Ca și lovită de trăsnetū stetea Leonia cu ochii așintii la contesa galbină ca mōrtea și fără a poté răspunde unū cuvēntū.

— Ești mută? — șise acēsta cu nerăbdare. — Te întrebū încă odată, cum ai venitū la acea, ca sē desemnez chipulū lordului Deveral? Dēcā te află dēnsulū, precum te-am surprinsū eu, nu sciu ce capētū va avē portarea d-tale. Se vede, că nu ești o camerieră potrivită pentru fata mea.

Ca și amorșită lāsă Leonia se trecă preste dēnsa curentulū de vorbe alū contesei.

Prin acēsta renitență aparentă aprindēndu-se încă și mai multa continuă cu furiā: — Fiindcă d-ta nici nu afli de lipsă a-ți escusă purtarea nepotrivită, te dimitū; o persōnă ca d-ta e primejdiōsă!

Acēsta ofensă deslegă limba Leoniei și rădicându-și capulū cu superbiā, contrariā fără tēmă: — In locū de a mē ingrāmadi cu ofense făceai cu multū mai bine, dēcā mē întrebai cu a cui permișiune am făcutū acēstū desemnū, grațiosă contesă.

— Cum poți avē nerușinarea a-mi criticā procederea mea? Mergi în odaia d-tale și sē nu te mai vedū înaintea ochilorū mei.

Înainte de ce Leonia ar fi pututū răspunde. contesa ești din odaia și merse la fică-sa.

— Ce-i mamă? — întrebă acēsta iritată; — tocmai voiam sē mē îmbracū; pentru-ce mē conturbī?

— Pentru ca sē-ți împărtășescū, că cameriera ta e o persōnă petulantă și înșelătore și eu am fostū astrinsă de a o dimitē — șise contesa invăpăiată.

— Ce-a comisū? — îngână lady Syna simțindu-se foarte neliniscită.

— Ea a jucatū rolulū de artistă.

— Dar acea nu-i ceva rēutate. Ea are unū talentū deosebitū pentru desemna; eu singurā iau dela dēnsa instrucțiune.

— Ce orbă și negliōbă ești și tu! Fata a îndrășnitū a desemnă chipulū lui George. Ce dicit tu la acea?

— Că dēnsa are gustū, fiindcă frate-meu are fără asemēnare unū esteriorū frumosū — răspunse Syna cu rēcclă. —

— Nu pricepū liniseca ta; nu eugeti, unde pōte ajunge lucrulū, când o persōnă de o pozițiune de josū își permite atari libertăți. Drăgălașă — este ea și adeseori s'a întēplatū, că bărbați au cădūtū în cursa unorū femeii aventuriōse.

— Probabilū, că George a rogatū pre Leonia sē-i desemneze chipulū lui; elū i cunōsce talentulū în acēsta direcțiune. Pentruce nu vorbești cu dēnsulū?

— Fiindcă nu voescū a-lū ofensă; elū e atātū de ambițiosū.

— Ce ai șisū cătră Leonia? — întrebă Syna cu îngrijire și fiindu-i frică, că finēra fată întăritatā prin aceste învinuirī nedrepte a potutū sē o fi tradatū.

— I-am șisū sē se privescă de dimisă, deōrece nu-i o camerieră potrivită pentru fata mea.

— Așa mamă d-ta ai comisū o mare nedreptate și mē vedū astrinsă a pune érășī lucrulū la cale.

Syna fără a acceptā vr'unū răspunsū grăbi la Leonia și o agrăi: — Pentru D-șeu cum ai pututū fi așa de neprecaută, Leoniā? Dōră d-ta scii, că înainte mamei nici unū minutū nu suntemū siguri. George va avē o grea situațiune.

— Eu în adevērū nu sum de vină, n'am aușitū, când a intratū contesa, eram cufundatā ca într'unū visū — șise Leonia cu supērare.

— După care a urmatū desceptare amară; eu n'ași fi pututū fi în loculū d-tale, Leoniā.

— Întăritat-i tare contesa pre mine? Greșela mea totuși n'a fostū așa de mare. Ce sē facū acum?

— Ascēptā până va veni George acasă; elū e uniculū, care pōte pune érășī la cale tōte.

— Baremī de n'ași fi fostū așa de nătāntocă! —

se căia Leonia. Acum George e astrinsu se vorbescă și încă din vina mea.

— Acésta a trebuită să se întemple mai curându orî mai târziu. Acum însă fi pre pace și ascéptă întorcerea lui George. Și acum înainte de tôte ascultă-mă și-ți pachetéză tôte lucrurile, căci în urmă nici eu și nici George nu ne vomă învoi la depărtarea d-tale.

— Uită, că mama d-tale m'a dimisă și ambițiunea mea mă silește, să părăsescu acésta casă câtă se va poté mai curându.

— Scit d-ta destulă de bine, că mama nu are nici o presimțire de relațiunile d-tale cu George și ușoră se lasă cuprinsă de violență. Elă va chiarifică tôte și mama atunci va privi totă lucrulă din altă parte.

— Dicit, Syna, se rămân? — întrebă Leonia cu serioșitate.

— Iți demându se nu mergi. Părințit mei nu șt-ară ertă-o acea nicicând de a fi alungatū din casă pre fiitorea soția alui George.

— Audă glasulă lui George — țise Leonia îngălbînindă, — urcă pre scară.

In acéstă minută se auđi ciocănită în ușă.

Lordū Deveral întră și grăbindū la Leonia, ce sta înspăimântată, esclamă: — Ce-ți este, scumpă? Vădă lacrimi în ochi-ți!

— S'a întemplatū ceva — se mestecă lady Syna. — Mama a venitū pre acea, că —

— Eu iubescū pre Leonia? — o întrepruse tinērulă bărbatū. Apoi adause: — Cu atătă mai bine, situațiunea lucrurilor începe a fi pentru mine fôrte chinuitoare.

— Tu ieși lucrulă fôrte simplu — contrariă soră-sa; — cea ce mama a descoperitū este, că Leonia a schițatū chipulă tēu, ce se află în galeriă; acéstū lucru a scos-o din fire și acum ție nu-ți rămâne altă, decâtă se-i împărțasesci, în ce relațiuni stai tu față de Leonia.

— Pentruce n'ai spus-o tu, Leonia?

— Deorece am voitū, că acésta mărturisire se éșă de pre buzele tale, — îngână cea întreată.

— Ce-a țisū mama?

Nu mă întrebă George și cugetă, că noi suntemū vinovați la mânia ei, — se rogă Leonia.

— Eu singurū sum vinovatulă, fiindcă am fostū prea fricosū ca se-mi mărturisescu dragostea mea.

— O, Leonia, nu-mi potă ertă acea nicicând, că tu să fi spusă la acele ofense. Dătoră mea este să te apărū. Aide cu mine la mama să-i descoperimū în unire dulcele nostru secretū și să o rogămū de ertare.

— Ce să însemne acésta? — esclamă contesa cu imperioșitate, când intrară în salonū George cu Leonia. — Cum poté îndrăsnī domnișora Șorley după cele întemplate să se apropiă de mine și încă însoțită de tine? —

— Trebuie să te rogū, mamă, să tractezi pre domnișora Șorley cu respectulă, ce i se cuvine ei, deorece mi a promisū, că va deveni soția mea.

— Acésta nu potă și nu vrēu să o credū, George; acésta nu poté se fiă decâtă o glumă cumplită! — suspină contesa Deveral îngălbînindū.

— Este sfântulă adevēru, mamă. Iubescū pre Leonia de câteva luni, pentru dēnsa m'am rentorsū în Anglia. O, mamă nu-ți întorce față de cătră noi; ea-i vrednică de considerațiunea și iubirea d-tale.

— Mergi dinaintea ochilorū! De ar fi datū D-đeu să nu fi ajunsū acésta și a orbirei tale nebune!

— Aibi îndurare — se rogă Leonia, — fără vōiă am datū lui George inima mea; vrēu să-ți fiu o adevērată fică credincioșă și iubitōre.

— Nu te voiu recunōsce nicicând de atare, domnișoră Șorley. Vōiă d-tale nu se va implinī, căci sperezū, că acéstū fiu orbitū va cunōșce adevēratulă d-tale caracterū înainte de ce va fi prea târziu.

— Aide Leonia, mama-i cu multă mai iritată decâtă să-și potă cumpăni cuvintele, — vorbi George seriosū și luândū pre tinēra fată de mână eși din odaiă aruncândă mamei sale o căutătură amenințatōre.

Inaintea ușei i întâlni lady Laura, care uimită se uită la tinēra părechia, apoi ghicindū adevērulă se roși tōtă până la urechi.

Reculegēnda-se cu anevōiă întrebă cu vōce tremurândă: — Unde se află contesa? O cercū de multū.

— În salonū — rēspunse George depărtându-se iute cu Leonia.

— Décă o presimțiam acésta nu veniam nicicând aici — murmură lady Laura; — credeam, că elū mă iubescē și acum trebuie să mă vădū delăturată prin acésta persōnă; nici o și nu mai rămân în acésta casă.

XX.

Când primi contele Devaux seire despre fidanțarea lui George ilū cuprinsă o furiă și o jalusiă și se jură a nu lăsă neprobatū nici unū mijlocū, ca să smulgă pe Leonia din brațele mirelui ei.

Din nou începū cu cercarea după motivulă petrecerei Synei în Dovedale și încă merse așa departe, că luă pre unū detectivū în serviciulă sēu.

Bētrānulă conte se indignă amarū de hotărirea fiului sēu și țise: — Nicicând nu-mi voiu da învoirea la acésta căsătōriă. În țiuă, în care vei conduce tu pre domnișoră Șorley la altarū, vei încetă a te mai numi fiulă meu. Cum și poți veni la acélă gândū să te căsătorești cu o persōnă de o origine obscură. Tu și familia ta veți fi de rīsulă lunei. Décă n'ai considerațiunī față cu mine, trebuie să cruți celū puțină pre mumă-ta și pre soră-ta.

— Nu pricepū, cum aduce căsătōria mea rușine pre familiă — contrariă George cu serioșitate. — Domnișoră Șorley e o damă desēvirșită — continuă elū — altminte nici de cum nu ar fi primită pozițiunea de cameriera și amica surorii mele. Ce să ține de originea ei, acea imi face puțină grijă; lucrulă de capetenia

înaintea mea este, că dânsa are o inimă curată și inocentă; că-i frumoasă, aceea ai spus-o și d-ta și ea poșede destulă desteritate naturală și demnitate femeiească, pentru ca să corespundă pozițiunii, ce se poftesece dela soția mea. Ce poftesci d-ta mai multă dela fiitorea lady Deveral?

— N'am nici o vôiă a mă certă cu tine și-ți potă dice numai, că ești ună nemulțumitoră, care își va căi amară nebunia sa.

— Speră, că rănceora d-tale va dispăre cu timpul, tată, până atunci însă aseptă, ca dama, pre care mi-o am alesă de soția până când încă va fi sub acestă acoperișu se fiă tractată cu respectul, ce se cuvine fiitorei lady Deveral.

— Aibă domnișora Șorley tătă curtenirea, ce i se cuvine până când este óspele casei nóstre — contrariă contele reee.

Asprimea neînduplicateveră a părintelui de altmintre atătă de îngăduitoră și grațiosă rani sufletulă lui George și mai făcându o ultimă încercare, ca să-lă căsige pentru planulă lui dișe în tonă rogătoră: — Aibî îndurare, tată și cugetă că nu totdeuna e domnă omulă preste simțemintele sale. De sigura nu vei bănuî nici odată, că vei primi pre domnișora Șorley în familia d-tale, ai vëdu-tă în tătă diua și te-ai convinsă, câtă este de amabilă și vrednică de respectă. Da, eu îmi aducu aminte, că d-ta te-ai esprimată despre dânsa totdeuna cu recunoscintă și admirațiune.

— Față de starea ei ca camerieră a surorii tale da, nu însă față de ea ca fiitorea contesă de Deveral — răspuse contele. — Destulă cu acésta flecărie golă — continuă elă aprinsă, — cu care tu totuși nu-mi sdruncenzi convicțiunea mea, că tu voesci a comite o nebuniă fără părechia!

Suspînându și fôrte deprimatū eși George din odaia și se întâlui cu soră-sa, carea îngrijată îlă întrebă, cum a decursă întrevorbirea cu tată-său.

— Nu prea bine — răspuse tinărul bărbatu cu posomorire — sermana mea Leonia va avé dișle triste, fiă baremî tu prelângă dânsa, Syna.

— Voiă face, ce voiă puté, George; dar cu mama astădi abia o poți scôte la cale și chiar tata nu e așa îngăduitoră ca mai înainte. Pentru-ee te-ai îndrăgostitu chiar în Leonia? Suntă destule alte fete în lume.

— Am creduță, că baremî tu vei fi prelângă noi, — răspuse George ofensatū.

— Dar totuși nu poți pretinde dela mine, ca să mă dușmănescă cu părinți, pentru fapta ta? — reflectă lady Syna.

— Nu pretindă nimicū alta, decâtă se cumpănesci ce prietină credinciosă și-a fostă Leonia. Dēcă amintirea acestui lucru nu are asupra ta nici o influință, atunci nici vorbele mele nu voră folosi nimicū.

— Imputările tale suntă nedrepte, George, deóre-ce nu am greșitu nimicū, ca să mērita atari învinuiri.

Fără a învrednici pre soră-sa cu unū răspunsū George eși să caute pre Leonia.

Când trecū prin mica odaia, ce se afla lângă odaia cu biliardulă se părū că aude vócea dulce a contelui Devaux și foșăitulă unui vestmētū de mētasă îlă făcū se steie locului.

— Spune-mi, nu-i așa, domnișoră Șorley, — șopti contele Devaux, — nu mă potă împacă cu gândulă, că d-ta să fir —

— Ascéptă! — îlă întrepruse Leonia. — D-ta conte Devaux n'ai dreptulă a te amestecă în afacerile mele. —

— Te-am ofensatū; d-ta te-ai schimbatū cu desevirșire dela întâlnirea nóstră de pre câmpia din Dovedale.

— Câmpia din Dovedale? — scărșni George printre dinți și năvalindū în odaia și îndreptându-se cătră conte cu o mână vădită dișe: — Nu pricepu, Devaux, ce te îndreptătesce a vorbi așa confidentu cu domnișora Șorley! — Apoi apucându cu vehemență mâna Leoniei continuă: — Aide Leonia, te-am căutatū pretutindenî! — Și conduse pre înspăimētata fată în bibliotecă.

— George mă dóre — îngănă ea. Pentruce ești atătă de rēu.

Tonulă înfruntătorū și totuși blândū ală cuvintelor ei îlă făcū se-și vină érași în sine și sérutându péta roșă de pre brațulă Leoniei vorbi în tonă rogătoră: — Értă-mi vehemența mea, dar faptulă, că erai singură cu contele Devaux, me scóse din fire, dar spune-mi totuși ce însemnătate au avută cuvintele: — Spune-mi, nu-i așa?

— Presupună, că elă ca aderentū credinciosū ală părințiloră tēi este înpotriva fidanțarei nóstre.

— Spunî adevērulă Leonia? — întrebă George cu serioșitate. Sum torturatū în totū chipulă, fiindcă nu pricepu, ce v'a dată ansă ție și surorii mele să petreceți atătă timpū în Dovedale, ér precum că Devaux v'a urmaritu acolo e faptă netăgăduită.

— Ai motivă a mă bănuî, George? Nu ești tu incredințatū de iubirea și credința mea? — întrebă Leonia cu sială.

— Sum ună nebunū jaluzū și sum nevrednicū de o ființă așa drăgălașă ca tine. Értă-mi acésta purtare și-mi promite, că mă vei judecă cu bunăvoință, inimioră?

— Dēcă-mi promiți, că nu vei mai fi neceșătoră.

— Voiă probă — răspuse George. Stringēdu-și cu pasiune mirésă în brațe și privindū profundū în ochiir ei continuă: — Totuși trebuie se părăsesci acésta casă câtū se pôte de curēndū.

— Vrei să mă alungi din apropierea ta! — esclamá Leonia spăriată desfăcēndu-se din brațele, ce o țineau cuprinsă.

— Din potrivă, dragă — răspuse George cu gin-gășiă — ca soția mea trebuie se părăsesci acésta casă

și sperezu, că celu multu într'o lună vomu puté serbá cununia.

Cu fața strălucitoare de bucuriá ascultá Leonia la aceste cuvinte și ascundându-și fața roșindá la umérulu lui George vorbi visătoru: — Așa de curéndu voiú fi a ta; dá-și voru învoirea părinți ței la aceea?

— I voiú astringe. Nu voescú mai multu sê me lipsesca de fericirea de a te puté numi odatá cu totulu a mea. Mi se pare câte odatá, ca și când tu ai fi smulsá din brațele mele. Dêcá unú bărbatu se apropiá de tine, mă cuprinde mânia — jaluzia. Mi frică, că tu mă affi prea nedesêvirșitu.

— Convingerea, că tu mă iubesei din inimá, mă face îndulgentá față de slăbițiunile tale micé, — contrariá Leonia.

Până când cei doi amanți se cufundară în planurile lorú pentru venitoru, contele Devaux ocupatu nu cu cele mai plăcute gânduri se preumblá în odaia lui în susú și în josu. Elú blăstemá intrarea lui George și murmurá printre dinți. Atâta a aflatú, că aici era vorba de unú copilú. Șirétá este acêsta descoperire, dar și mai șirétá acea șisică bêtrână, din gura careia nu se pôte scóte nimicú. Trebuie sê fiu la loculú meu și ochii și urechile sê le ținú deschise. Leonia n'are sê fiá nicé a unuia dêcá nu-mí va succede sê o câscigú eu.

Pentru realizarea câtú mai grabnica a acestorú pla-

nuri Devaux cereá pre contesa pentru a-i întări bănuiala împotriva Leoniei și a origini ei.

*

Preparativele trebuinciose pentru nunta lordului Deveral se făcurá. Contesa ca damá cultivatá se conformá situațiunei impusa de necesitate și se arêta gata de a presentá unorú amicii ai căsei pre mirésa fiului ei.

— Ași da multu pre acea, dêcá te-ași vedé dândú Leoniei unú sêrutú și sê o saluți ca pre fíca d-tale — dîse George cu amarațiune când cu ajutorulú numei sale proiectá lista de invitațiune.

— Acca nu se va întêmplá nicé odatá — contrariá contesa rece — imí facú numai dătorința ca dómna casei, o datorința, pre care mi-o ai impusu în contra voinței mele.

— Așadará nu potú asceptá nicé unú cuvêntu de înclinare mămescá pentru mirésa mea, acărei unica greșela este amorulú cătrá mine?

— Amorú? — esclamá contesa cu sarcasmú. — Ești în adevêrú atâtu de orbitú, ca sê cređi amorului acestei fete nimerite, care cu larva ei frumușicá cu înfățișarea ei pliná de nevinováția și cu naturalitatea ei bine jocatá te-a prinsú în cursá?

— Trebuie sê te rogú, mamá, ca în fața mea sê nu ofensezi pre fiitorea lady Deveral! — replicá George cu ochi fulgerători de mâniá, așa, că însasi mamá-sa intimidatá prin acea nu cutezá a mai face nicé o vorbá.

Pentru tot-déuna.

— Urmare. —

De atunci pacea se stabili și nimicú nu o mai turburá în cursu de luní întregi. Numai sub ochii idoului meu gustam dîle de iubire și poesie. Elú punea o îngrijire extremá de a mă vedé mulțamitá și a-mí alungá amărăciunile, pe cari ori ce alte cause diferite de cauza amorului nostru mi-le pricinuia.

Odatá o împrejurare, ce nu o potú evitá, ílu sili se lipsesca câteva dîle din localitate. Numai atunci mă incredințai, câtú țineam la elú. Așa eram mereu tristá și îngânduratá, și, ca se-mí ocupú césurile libere, ținui regulatú unú jurnalú de tóte impresiunile și micile evenimente ale dîlei. La inapoierea sa citindu-i paginile, cari ílu priviau, imí mulțumi satisfăcutú și mă sárutá.

Din când în când ne revedeamú la moșia familiei Priporú și acólea Veronica, fără intențiune credú, ne da ansá de a rămáne singuri césuri întregi, unde vorbeamú îndelungú și în vóia pasiunei, de care eramú stăpâniți de puterea simțemêntului nostru:

— Mă iubesei tu . . ? — imí dîcea elú perđându-și privirea în căutátura nesațiosá a ochilorú mei.

— Mă iubesei tu multu . . . ? — dîceam altá datá eu când nesiguranța de viitorú mă făcea cugetátore și elú mă tređia cu vorbe mângăiose din melancolia mea.

Apoi ca și când ar fi ghicitú gândulú meu secretú mă cuprindea de-odatá în brațele sale.

— Câtú te iubescú! — imí șoptea elú perdutú aspirândú suflarea caldá a sufletului meu răpitú; atunci o fericire necunoscutá pare că-lú transporta.

— Câtú te iubescú! — șopteam mișcatá și privirea lui înflăcărátá de mulțamire mă înveluia profundú și mă strîngea la sínulú sêu. Răpiți de amorú atunci și eu și elú uitamú prezentulú, uitamú realitatea în aste momente!

— Șeii tu, dulcea mea! — imí dîse elú odatá veselú; înțelepciunea lumei nu este decátú ipocrisie! Cunoscú mărirea ei starpá pre pámêntú . . . Aide sê lăsámú inimile nóstre sê se avênteze în poesie și amorú! . . .

— — — — —
În amurgulú unei sêri plăcute și senine ședeam în grădiná sub frunđișulú desú alú unorú copaci. Zefirú, care mă căuta, mă surprinse scriindú. Ca după obiceiú mă sêrutá afectuosú, ér eu sficiósá de slăbiciunea talentului meu íi arêtai cu unú gestú versurile, ce scriesem în carnetulú meu. . . .

Incântatú elú citi:

Ah! câtú în ochi-ți atâta de blândi

Și dulci me delectezú, când imí suriđi!

Când mâna-mi rece o stringi cu amoru,
 E visu! farmecu dulce, îmbătătoru!
 Când a ta gură multu mă sărută,
 Eu stau la sinu-ți răpită, mută.
 Când vócea ți jună și vibrátore
 Ingână o șóptă învietóre . . .
 Ce sum atuncea, ce simțescú colé?
 Să-ți tainuescú prin graiú cum ași puté?
 Oh! tu ești unú ingerú revelátorú
 Lăsatú aici în lume de creatorú,
 Ca trista-mi sórte tu s'o îndulcesei,
 Zefire, dacă sincerú mă iubesci . . .
 Ființa ta jună, tandră, plăpândă
 Pórtă într'insa simțirea ardëndă,
 Cugetări frumóse! O dulce visú!
 In altá lume pare c'am descinsú,
 In care acuma nu sum străină,
 Cáci am simțirea de tine plină.

* * *

Ne aflam amândoi la familia Priporú.

Remarcasem, că d-lú Priporú era mai posomorítu de câtva timpú — Zefirú mai rezervatú față cu elú.

— De sigurú, — diceam eu Verónicei, care îmi spusese cea dintâiu aceste observări; — óre cari afaceri de interesú ale proprietății ílu facú astfelú . . . Cunoscëndú starea gravá a sănătății, in care ai fostú în timpii din urmă . . . ca să te menageze pe tine se ascunde — nu le-a potutú ascunde cu tóte acestea unui amicú. . . .

Ea se uitá cercetátore în ochii mei.

— Și ce afaceri? Suntú ele grave . . . ?

— Nu știu nimicú, mă grăbií a mă apérá repede, dar absolutú nimicú! Imi imaginezú numai . . .

Ea mă cređú și tăcú.

Védéndú între dênșii aceeași dragoste și aceeași familiaritate de mai înainte, nu ași fi bănuítú nici eu nimicú; cu tóte acestea, cu o pētrundere mai îndelungatá și mai finá parvenii încá dela începutú să recunoscú, că se petrecea ceva. Pe Zefirú nu avusei curajulú de a-lú întrebá . . . D-nulú Priporú afecta mereu de a fi ocupatú. . . .

Iar când acesta revenea dela afacerile sale dílnice, Zefirú și elú rămâneau óre întregi singuri — și vorbeau din ce în ce mai puținú, fumau ínse multú și citeau îndelungú jurnale, pre cari dela o vreme óre care nu le mai comentau

In acele césuri mă duceam să întâlnescú pe Verónica, pe care o găseam tot-déuna turmentatá de exigențele nesfirșite ale copiilorú sêi, mereu ocupatá de afacerile ei domestice. Numai séra târđiu, când eu și ea ne retrágeamú în camera nóstrá de culcare, preferamú atunci să sfingemú lampa și la lumina vie a lunei să vorbimú îndelungú, fiindú numai atunci în depliná línice

Dupá câtú putui sondá Verónica nu-și suposase nimicú încá despre legátura dintre mine și Vêrva, pre care mi-lú lăuda într'una.

Oh! câtú simțiam de multú, că o iubescú pentru acésta plăcere, ce-mi procura.

In fie-care diminéță mă coboram în grădiná șiculegeam flori. Din buchetulú meu Zefirú ținea multú să iée o flóre și să o pórte în cursulú dílei la butoniera sa, séu fiind mai efemerá să-i aspire câteva momente deliciosulú ei profumú. . . .

Primávéra era pela mijloculú ei.

Odatá, pre când ședurámú cu totii în pridvorulú casei, bărbații aprinserá țigările și vorbeau líniscii, de o parte — iar noi, eu și cu Verónica ceva mai retrase, — totú vorbindú de una de alta căđusemú fără vóe întró profundá reverie Pare că intenționatú respectamú și unii și alții tăcerea. O servítore ne tređi însé din acéstú mutismú și vorbi ceva Verónichi. Voií să o urmezú și eu, dar dênșá îmi spuse, că nu va fi reținutá decâtú câteva momente și că e dispusá de a mai reveni. Remăsei dar în același locú cu capulú redimatú pe o mână și mă gândeam la . . . Verónica . . . Ea mă iubea! . . . mă iubea atâtú de multú, încátú nu-mi puteam esprimá o dorință, o plăcere, pe care sé nu mi-o îndeplinescá cu tótá vóia. Ea o sêvêrșea cu atâtá delicatétá, cu unú îndemnú alú inimei așa de tinéru și amicalú, încátú nu găsescú cuvinte se o esprimú. Ceea ce mă aducea în casa sa era recunoscínța și afecțiunea. — Ori de câte ori însé mă găsiam aci, începea unú supliciu, unú chinú. Nimeni altulú afará de mine nu scia aceea, ce se petrecea în mintea și în sufletulú meu! De câte ori renunțasem de a mai călcá pragulú casei lorú! . . . de câte ori într'unú amestecú de amorú propriu revoltatú, de ciudá, de desgustú, de rușine, de frică nu am cugetatú să vorbescú Verónichi despre secretulú meu și să întreprupú pentru tot-déuna o legáturá nenorocítá, periculósá și scumpá! Nu am făcut-o! Nisce simțeminte totú atâtú de vií . . . nisce cugetári mai serióse mă sbuciumau încá, dar mă oprea, imi împunea tăcere, imi îngheță cuvintele și imi înábușea pornirea nebuná

In astá sérá, despre care vorbescú, cerulú hotárise de sórtea mea!

Eu eram totú gândítore și așa de absorbitá de simțemintele séu impresiunile mele secrete, că numai observam nimicú în júrnulú meu . . . Nu știu cum, dar de-odată eu și Zefirú ne trezirámú singuri

Elú veni încetú lângá mine, mă tređi în șóptá, cu unú cuvêntú mângaiosú și plinú de tinerețe, trase unú scaunú, imi luá mișcatú mânilé într'ale sale, le neteđi pētrecându-și în tăcere sucesivú mâna pe dênșele, pe fruntea mea, pe capulú meu, ce-lú țineam încá plecatú pe peptú și imi díse cu unú glasú a cărui espresiune nu o mai potú uitá:

— . . La ce te gândesci tu dragá așa îndelungú ?

Tresărit de plăcere, de fericire nespūsă.

— La ce mă mai potă gândi ađi, Zefirulă meu, decâtă la tine, la sërmanulă meu copilă . . .

— Da dragă, e justă, uitam că simțemântulă și idealulă tēu te preocupă mai multă, mai alesă de când avuseși nenorocirea să perđi acelu însemnată procesă, ce avea cele mai frumoșe perspective. . . .

După o paușă ôre care:

— Sufletulă meu, đisei eu, e rezonabilă, ca eu să plecū d'aici.

— De ce? Ești ôre suferindă și îmi ascundī? Ești nemulțumită de ceva sēu de cineva aici? . .

Eu i mângăiam încetinelă fața și pērulă și la tôte întrebările lui clătinam ușoră capulă în semn că nu e nici ună pretestă din tôte aceste.

Elă se opri; eu păstrai tăcerea.

Apoi cu o șoptă, în care se trada o nelinișce subită, cu ună glasă încetă de emoțiune și de lacrămi, îmi đise plecându-și capulă pe sinulă meu:

— Sufletulă meu, ești ôre nemulțamitôre de Zefirulă tēu? . .

Era atăta rezerva cu tôte acestea în conduita acestui omă pasionată subjugatū; atăta simțire și delicăteță, că într'ună momentă avui remușcare, că nu am fostă cu totulă sinceră cătră elă și sub impresiunea acēsta i apuca i grăbire capulă între mânile mele și strigai cu focă:

— Nemulțumită de tine, đici? Nier odată! De mine, de mine, repetai eu, și durerea mă înăbusi și lacrămile, ce năvăliră în ochi mei, mă făcură să-mi ascundū obrazul cu batista ca o culpabilă.

— Să plângi, tu, Laură! — Imi đise elă tristă stergându-mi cu batista sa profumată lacrămile, ce curgeau șiroe pe fața mea aprinsă de foculă superărilor mele lăuntrice. Să plângi tu atătu de inofensibilă! . . . atătu de bună și așa de dulce! . . . Să fi nemulțumită de tine, tu care ai suferitū cu ună curajū fără sēmănu atâtea loviturī! . . . Oh! te rogū, încetěză de a mă mai măchni astfel! . . Spune-mi sinceră cauza, pentru care voesci să pleci . . .

— Fiindecă d-lă Priporū, după cum l'am auđitū ieri, te mai reține pe tine aici.

— Și? . .

— Înțelegi tu, nu voescă să le desceptū vre-o bănuială . . .

Mă privi fiesū, apoi se posomori și tăcū ună momentū. În urmă se transfigură de-odată — deși părū a-mi ascunde ôrecare măchnire, cu tôte acestea đise veselū:

— Și ce-mi pasă de vorbele loră, decă mă iubesci

și tu sincerū, cum te iubescū eu? . .

— Eu tăcui și ilă privi recunoscătôre.

Între acestea elă mă trase afectuosū pe genunchi și eu stătui cu brațele încolăcite după gătulă lui, cu inima pe sinulă lui; gură în gură și cu obrazul mei lipiți de ai lui remaserămū multă timpū așa, privindū cu totulă în extază spaciulă infinitū; ascultându cānteculă monotonū ală greerilorū, sgomotulă lină ală noptilorū de primăveră la țeră, cāntarea privighetorilorū . . neauđindū din depărtare decâtă sgomotulă morilorū și de aprôpe din când în când lătratulă vre-unui cāne, clopotele dela gătulă unorū vite . . . Incolo era linișce și ună farmecū desevărsitū. Luna se revērsa indiscretă peste fețele nôstre și ramurile unorū platanī și tei, ce încunjurau façada caselorū mișcate de ună vântuletă dulce, făcea nișce jocuri bizare pe ună părete din fața nôstră.

— Acēsta nôpte frumoșă, poetulă meu, — îi đisei eu cu melancholiă — nu o vomū mai regăsi! . . .

Elă tresări . . .

— Da, am ună presimțemântă, care îmi spune, că fericirea mea în lume va fi limitată aci.

— Suntū rarī așa nopti în viēta nôstră . . . urmă elă, făcēndu-se a nu înțelege alusiunea și tristețea cugetărilorū mele, dar urmându și elă ca și mine a fi sub influința unei emoțiuni secrete mă strinse mai tare pe inima sa.

— Iată ivirea aurorei! Să ne despărțimū Laură, — đise elă abia șoptindū la urechia mea.

— Deja! — esclamai eu cu ună simțemântū de regretū involuntarū.

Elă îmi zimbi îndelungū și mă privi tăcută însă așa de dulce! Oh! ce răpitoră era! . . .

Pre când îmi totū petreceam mâna prin pērulă sēu buclată elă îmi șopti cu ună transportū de pasiune:

— În fine! ești în puterea mea Laura! Ești a mea!

Auđindu-lă, o grijă mă făcū să întrevēdū pericolele tôte în acēsta situațiune și temerea mă străbătū săgetătôre . . . Oh! dar afecțiunea, confidența, trecutulă plinū de respectū și delicăteță; paralelulă ce făceam între elă și ceialalți ômenī; totū cercetându conchisei, că situațiunea, în care ne găseamū unulă cătră altulă, era diferită, departe de orī ce dorință infamă și momentană; așa acea grijă trecătôre dispărū și făcū locū unei turburări vesele. Amorulă acestui idealistū îmi nobilitase inima și eu i datoriam totū sufletulă meu . . .

Vēdēndu-mē îndelungū tăcută și pe gânduri:

— Te-am supēratū? — întrebă elă cu ună glasū blândū și rugătorū. Tu tac! . . . Mē respingī! . . .

Influența, ce elă avū asupra-mi, fū inevitabilă; nu đisei nimicū, ci îmi plecai capulă pe umērulă lui . . .

(Va urmă.)

Aforisme alese despre femei, amoru și căsătoria

Estrase din diverse colecțiuni de Jeronimū Baritiū.

Amorul începe bucurosă dela capetu și nu obosese
a se repeți. *Bussy-Rabutin.*

* * *

Amorul e unu ingeru frumosu, der adesea unu
ingeru frumosu alu mortii pentru inima credula și inșelata.

A. Stifter.

* * *

Ceea ce numim inclinare, in realitate nu e decatu
simpatia obicinuintei.

A. Smith.

* * *

Cand bnzele dicu „nu“, apoi mai intraba inca și
ochii.

Hilarius.

* * *

Amorul pardonaza seu totu seu nimicu.

Balzac.

* * *

Deca stamu se judecamu amorulu dupa multimea
efectelor sale, apoi elu mai multa semana cu ura,
decatu cu amicitia.

La Rochefocauld.

* * *

Ce e unu amoru nefericitu? Fie-care ce se termina
cu o casatorie. ?

* * *

In serviciulu deitei iubirei devir mai curandu chielu
decatu caruntu.

Iean Paul.

* * *

Spiritulu se nu i-se ierte nimicu, inimei insé totu,
pentru ca ea e orbă. ?

* * *

In amoru ca și in politica cu prima concesione ne
scapa și puterea din mana. ?

* * *

Unu biletu de amoru e unu cambiu la vedere: trebue
platitu totdeuna — fie in ori-ce moneta. *A. H.*

* * *

Pentru barbatu amorulu e o fasa a desvoltarei
fiintei sale, pentru femeie elu e totu substanta de viata,
ceriu și inferna. *I Scherr.*

* * *

Sinucidere din amoru!

Unu nebuu care omora pe un stupidu.

La vie parisienne.

* * *

In amoru tote femeile joca va banque — ele punu
totu pe o singura carte. *G. W-r.*

Diverse.

„Sateanulu“ va fi numele unei reviste, ce va
apare din 1-a Sept. a. e. odata pe luna in brosure de
4—5 cole și va cuprinde literatura poporala in prosa și
in poezie. Scopulu acestei reviste va fi de a aduna la
unu locu — dupa potinta — totu materialulu literaturii
nostre poporale, atata celu neaparutu inca cata și celu
ce se afla imprasciatu prin Calendarele și foile aparute
pana azi. — Numai esemplare abonate se voru tipari
și adeva atatea, cate se voru abona pana in finea lui
Iuliu a. e. Cei ce cunosc valorea acestui materialu sunt
rogați a spriginu acesta intreprindere. — Pretulu pe unu
anu intregu va fi 6 fl. seu 15 franci. Materialulu:
Poesii, colinde bocete, snove, povesti, mituri, glume, ga-
citurii, proverbe ș. a., precum și abonamentele sunt de
a se trimite la redactiunea revistei „Sateanulu“ Ion Pop-
Reteganulu in Besztercze-Monor (Transilvania).

Concursu literaru. In conformitate cu decisulu
IX p. a. din protocolulu adunarii generale de estu timpu,
comitetulu centralu alu reuniunii invetatoriloru romani
gr. or. din districtulu consistoriulu aradani, protopopia-
tele de-a drepta Muresului, eserie premiu de 50 fl. v. a.
pentru cea mai buna carte romaneasca menita ca manualu
in scola poporala, din ori ce ramu alu invetamentulu,
cu termina de concursu pana la 1 Martie n. 1895, pe-
langa urmatoarele conditiiuni: 1) Cartea se contina intregu
materialulu de invetamentu alu ramului respectiv. 2)
Cuprinsulu se nu fie vastu, dar se fie impartitu in
grade concentrice, se fie spusu in stilu claru și scrisu
cu ortografia Academiei. 3) Langa manuscriptulu scrisu
in trei esemplare anonime se se accluda o cuverta sigi-
latu proveditu cu unu motto, care se contina in launtru
numele autorulu. 4) Referitoru la dreptulu de proprie-
tate, se va face acordu separatu intre reuniune și autoru.
5) Manuscriptele se se trimitu la adresa subsemnatulu
președinte in Aradu, pana la terminulu susamintitu.
Aradu, din ședința ordinara a comitetulu centralu ținutu
in 7/19 Iunie 1894. Teodoru Ceontea, președinte. Nico-
lae Stefu, secretaru I.

Diare oprite. Guvernulu ungurescu a opritu se
strabata la noi foile din Romania: „Romanelu“, „Uni-
versulu“, „Veselia“ din Bucuresti și „Mehedințulu“ din
Turnu-Severina, „Lumina“, „Tara“, „Tinerimea romana“
și „Curierulu romanu“.

Procesulu Memorandulu la curie. Marti,
in 10 Iulie, s'a inceputu la curie pertractarea procesulu
Memorandulu. După desbatere de 3 zile senatulu s'a
retrasu spre a se consulta. Resultatulu consultarei a fostu
respingerea recursulu de nulitate.

Școla civila a asociațiunei transilvane
din Sibiu și a ținutu esamenele la finea lui Iunie n. e.
sub conducerea Il. Sale Dr. Ilarionu Pușcariu cu succesu
multumitoru. La sfirșitu delegatulu președinte conducē-
toru alu esamenelor a rostitu unu discursu, in care a

arătate însemnătatea culturii naționale; în numele corpului didactic a răspunsu d-lui directoru Dr. Vasile Bologa. Din programa, ce ni s'a trimisă, vedem, că această școlă a avută 5 profesori, 2 cateheți și 7 instructori. Eleve s'au înscrisu în clasa primă 15, în a doua 24, în a treia 17 și în a patra 20; în cursul suplimentar 9, în internat 63.

Gimnasiu superioru în Gherla. Se asigură, că cestiunea înființării unui gimnasiu superioru la Gherla se poate considera ca resolvată. Fostul ministru Csáky a aprobatu contractul prezentat în cauza acesta din partea orașului și a declarat, că încă cu începutul anului școlar 1894—95 se va deschide clasa a V-a, urmându a se deschide succesiv celelalte trei clase superioare în anii următori.

Școlă de stat în Năsăud. Ministrul ung. a poruncit, ca în Năsăud să se înființeze o școlă populară elementară de stat.

Noulu presidentu alu republicei franceze. Mercuri în 27 Iunie congresul naționalu francesu s'a intrunit la Versailles și în locul asasinatului președinte Ladî Carnot a alesu pre Casimir Perier, deputat și presidentu alu parlamentului. Nou alesul presidentu s'a născut la 8 Nov. 1847 și a luat mare parte în viața publică-politică a Franței.

Concursu. Din fundațiunea Franciscu-Iosif-Elisabeta sunt vacante 2 stipendii de câte 300 fl. Concurentă poate fi oricare ascultător la universitate lipsit și cu testimonii bune. Cererile sunt a se adresă la Maiestatea Sa ces. apost. și a se trimite la direcțiunea generală a fundațiiloru prea înalte ces. și reg. în Viena. —

Meetingul Catolicilor. Catolicii în 30 Iunie n. c. au ținut unu imposant meetingu în Pojunu sub presidenția contelui Niculae Maurițiu Eszterházy. De față au fost peste 15000 de catolici și au hotărât, ca să continue mișcările contra proiectelor de lege bisericesci și împreună cu primatele și episcopii să roge pe monarhul, ca să nu sancționeze legea pentru căsătoria civilă.

Dr. Ioan Popu, vicariu foraneu gr. cath. din Năsăud, din motiv, că a inițiat o colecție de contribuții publice pentru nenorociții prin focu din Năsăud, este pedepsit cu 8 zile închisore, eventualu 80 fl. amândă.

Volniciă. În zilele aceste câți-va măiestri zidari din Bistrița, venind spre casă, în călătoria spre Deșiu au îndrăsnit a cântă pe trenu cântarea lui Lucaci, pentru care faptu la Deșiu au fost deținuți 24 ore, luându-se dela dênșii totu ce aveau cu sine.

Două formule de rugăciuni.

Diarele de preste munți publică următoarele două formule de rugăciuni, cărî i s'au trimis d-lui V. A. Urechiu, președintele Ligei culturale române:

Crezul Românului.

Crede într'unu popor Român, tatăl popórelor romanice, creatorul instituțiilor sociale și organizatorulu omenimii, făcătorulu a o mulțime de lucruri esistențe și dispărute.

Crede și într'unu popor Român, ca într'o ființă una și nedespărțită, care din poporul romanu s'a născut, mai înainte decâtu credu mulți alții, precum riulu din isvoru, seu precum rađa din lumină; elu este cu adevăratu popor romanicu, căci din poporul romanu a purcesu spre răsăritu de a cuceritu aiei multe țeri și supunându-și seu însoțindu-se cu multe popóre, a întemeiatu aiei împărăția romană răsăritenă; fu apoi impresuratu de felu de felu de popóre barbare, călărețe și pedestre, cu cari s'a luptat crâncen și vitejese, déră cu succesu numai până câtu a fostu vie în dirigențiu lui consciința romană; dér după ce se desnaționalisaseră dirigențiu sei, poporul romanu fu bătutu de popórele venetice, chinuit și sfâșiatu, apoi nimicitu și înmormentat politicesc, dér elu înviase curându, după cum îi fusese pređis de Fontei; și întreprinse lupte bărbătesci prin munții, văile și câmpiile Pindului, Balcanilor și Carpaților și isbuti a-și întemeia din câte-va mic domniate din stânga Dunării de josu două domniate mai mari și mai tari, cari se organizaseră bine și se consolidară. Prin o cultură națională, poporul român din aceste două domniate se totu înălță pe seara desvoltării intelectuale și a civilizațiunii, până ce ajunse a face din ele unu regat puternicu și respectat, care șede cu onóre printre celelalte regate și împărății din lume, și éráș se va porni cu glorie, ca să întrunescă și să judece pe membrii sei morți și vii, și antucia domnia lui nu se va mai fini.

Crede în geniulu românesc, organizatoru și civilizatoru, care dela Romani purcede; elu, rădămatu pe frățietate și pe dreptate, va dá tuturor vieță și va intruni pe toți în armonie, spre o spornică activitate comună.

Crede întru înfrățirea popórelor spre întemeierea între olaltă a unui traiu armoniosu comun, precum și într'unu județu supremu alu lor pentru curmarea și stângerea certelor.

Mărturisesc dragostea universală reciprocă întru apropierea popórelor.

Așteptu deșteptarea rătăciților și vieța frățescă eternă.

II

Tatăl nostru românesc.

Spirite Romane! gloriificatú fiă numele tēu. Implinescă-se intențiunile tale, precum în trecutú așa și în viitoru. Ceea ce ne priesce și ne folosese, dá-ne noué în necontenit, și sprijinesce întreprinderile nostre cele bune, precum și noi sprijinim pe ale altora, și nu ne duce în conflicte cu confrății nostri, ci ne feresce de orice neînțelegere, căci dela tine purcede înspirarea și reușita, acum și tot-deuna și în vecii vecilor, cu adevăratu!

Cernățu.

Primirea în preparandia de stată r. ung. din Deva. În preparandia de stată reg. ung. din Deva s'au primit acei elevi sănătoși, cari au împlinită ală 15 ană de etate și au absolvată deja 4 clase gimnasiale s'eu reale, precum și 4 clase civile, și această o documentează cu testimoniul școlii respective; — se primesc apoi și aceia, cari au absolvată școlă superioară populară, dacă mai întâi se voră supune unui esamenă de primire din limba maghiară, din istoriă, geografică și din aritmetică, și dacă din acestea obiecte voră dovedi atăta preparațiune, câtă se recere în acelea 4 clase inferioare ale unei școlii medii (secundarie). — Preparandia de stată din Deva este provădută cu internat și cu convictă pentru 70 elevi. De internat se ține:

a) încălțită, b) luminată, c) spălatul rufelor; toate acestea sunt gratuite. Elevii în convictă capetă dejun, prânz (amădi) și cină. Locuință în internat numai aceia capetă, cari participă și la convictă.

Elevul primit în internat și convictă plătesce pre lună 6 fl. v. a., eventuală 4 fl. pentru convictă și pentru ținerea în stare a vaselor și tacămurilor plătesce pre ană 2 fl.

Ună anumit număr de orfanți s'erați, — de aceia, cari n'au nice una avere, dar au portare morală exemplară și diligență mare — se primesc deplină gratuită. Aceștia deși la începutul anului primă nu voră capetă beneficiul deplină, ilă voră capetă însă în decursul anului primă s'eu în ală doilea.

Suplica adresată cătră consiliul diriginte ală preparandiei trebuie celă multă până la 20 Augustă trimisă la subscrisa direcțiune.

Suplica se întruneze: a) atestată de botez b) atestată medicală despre sănătatea și intrigitatea elevului, c) testimoniul de școlă, d) aceia, cari doresc a se împărtași de benefacerile locuinței și ale convictului, au de a alătură o declarațiune obligatoriă întărită de autoritatea comunale despre aceea, că sunt în stare de a plăti pre luna 6 fl., eventuală 4 fl. pentru convictă.

Orfanii, s'eu cei de totă lipsiți de avere, cari sunt avisati la primire deplină gratuită, au a acelu la suplice și atestată de paupertate estradată din partea oficiului comunale și subscrisă și de parochiul s'eu. Suplicele fără atestată de paupertate se se provadă cu timbru de 50 cr., iar acelușe cu câte 15 cr.

Cei primiți în institută sunt dători să aducă cu sine pentru cărțile școlastice 12—14 fl., afară de această au de a se provedé cu rufe de schimb, de pată și cu vestminte. (Cei primiți voră primi mai târziu o listă despre haine.) Cursul preparandială duréză 4 ani. Instrucțiune de totă gratuită. Esamenele de primire și de corecțiune voră avé loc la 1 Septembrie a. e.

Anul școlastic se începe la 2 Septembrie.

Deva, la 10 Iulie n. 1894.

Ludovică Kibedy,

Directorul substit. a preparandiei reg. ung. de stată.

Duelă îngrozitoră. Dintre tôte soiurile de dueli, pôte că celă mai îngrozitoră este duelul, pre care și-l'au ales d'ilele acestea doi oficeri din India. Într'o odaiă cu totulă întunecată, ei au băgat un șerpe veninos, pe care acolo l'au lăsat să umble liber. După o oră, unul dintre oficeri, căpitanul Philipps, intră pe o ușă, ér celalaltă sublocotenentul Shepherd intră pe altă ușă. În marea întunecime, ce era în odaiă, nici unul dintre ei nu putea să vedă șerpele. Dece minute de cea mai înspăimântătoare gróză petrecură adversarii în

această odaiă. Atunci se auđi ună țipetă durerosă. Pe sublocotenentul Shepherd ilă mușcase șerpele. În acelu momentă căpitanul se aruncă spre ușă, pe care după o pipăitură pe jumătate nebună, abia o pută deschide. Oficeri și militari intrară apoi în odaiă, omorără șerpele și făcură totă ce le stase în putință, ca să salveze viața sublocotenentului, care se tăvălia la pământ, cuprins de sgârșituri îngrozitoare. Tôte încercările însă au rămas zădarnice. După câteva ore elu muri între cele mai grozave dureri. Căpitanul Philipps, care în decursul duelului încăruntise cu totulă, e trasă acum în judecată din partea tribunalului militară.

Invitare. La Petrecerea de veră, care se va aranjă din partea tinerimei române din Gherla și Jura la 22 Iulie a. e. st. n. în localitatea băilor dela Chirău. Venitulă curat e distinată în favorulă bisericii gr. cat. din Gherla. Pentru comitetulă aranjatoră: Alesandru Lemenyi prot., ca președinte. Martină Câmpiană cassariu. Ioană Hosszu controloră. Inceputulă la 6 ore s'era. Prețulă intrării: de persoană 50 cr. Suprasolvirile maritimose se voră primi cu mulțămită și se voră cuită pe cale diaristică. Bilete de intrare numai pe lângă arătarea acestei invitațiuni se potă căpăta dela d-lu Martină Câmpiană, curatoră primariă și s'era la cassă.

Invitare. Inteligența română din Șintereagă și junimea academică din jură au onore a invită la Petrecerea de veră, ce se va aranjă duminică la 22 Iulie st. n. 1894 în comuna Șintereagă. Venitulă curat este distinată pentru nouă biserică edificată din Șintereagă. Prețulă intrării: de persoană 1 fl. în familiă 80 cr. Inceputulă la 6 ore s'era. Comitetulă aranjatoră. Ofertele maritimose se voră primi cu mulțămită și se voră cuită pe cale diaristică. Stm. familie suntă avisate la provisiunea propriă.

Găcitură de șacū.

de I. N. Popū.

			plin-						
	de							I. N. P.	
			pu-		Sór-				
fi				ce					tea
		sau		țin-				Sub	
		a	ja-	su-	ce			nu	
mire	mult		fin-	pace	să			pa-	lasă
		ță-	pu-	Ori	ță			pe	
		le	in		Cu			timi	
			mul-	gre-	om				

Timpu de deslegare până în 13 Augustă. Intre găcitori se va sorți o carte.